

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL TEISĖS AKTŲ PAŽEIDIMŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJOJE

2005 m. birželio 10 d. Nr. SP-16

Vilnius

Išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos (toliau – Ministerija) 2004 metų valstybinio audito 2005 m. gegužės 17 d. ataskaitą Nr. 1050-25-67, n u s t a t a u:

1. Ministerija, nesivadovaudama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir Viešųjų pirkimo įstatymo 65 straipsnio 1 dalimi, iš programos 8.2 „Švietimo kokybės vadyba“ skyrė 495,0 tūkst. Lt viešajai įstaigai Švietimo kaitos fondui ir iš programos 10.5 „Mokslo ir studijų sistemos bendrųjų poreikių tenkinimas“ 300,0 tūkst. Lt viešajai įstaigai Užsienio lietuvių rėmimo centrui.

2. Ministerija, nesivadovaudama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija) patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 18 punktu, iš programos 10.5 „Mokslo ir studijų sistemos bendrųjų poreikių tenkinimas“ valstybiniams universitetams, valstybės mokslo institutams ir universitetų mokslo institutams Europos Sąjungos bendrosios mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir eksperimentinės plėtros programų projektų vykdymo skatinimui skyrė 1950,0 tūkst. Lt ir nepatvirtino sąmatos, dėl to dalis mokslo įstaigų, kurioms skirtos lėšos kitų paslaugų straipsniu, asignavimus naudojo darbo užmokesčiui ir turtui įsigyti.

3. Ministerija, nesivadovaudama Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 12 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostata, kad visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, kurie surašomi ūkinės operacijos ir ūkinio įvykio metu arba jiems pasibaigus, išskyrus ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, kurie negali būti pagrįsti apskaitos dokumentais, pagrindžiami su jais susijusių ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių apskaitos dokumentais, 2 straipsnio 1 dalies nuostata, kad apskaitos dokumentas yra popierinis arba elektroninis liudijimas, patvirtinantis ūkinę operaciją arba ūkinį įvykį ir turintis rekvizitus (rekvizitus nustato įstatymo 13 str. 1 d.), pagal kuriuos galima nustatyti ūkinės operacijos arba

ūkinio įvykio tapatumą, taip pat 13 straipsnio 7 dalyje nurodytas dokumentas (13 straipsnio 7 dalis nustato, kad kai ūkinė operacija jau atlikta arba ūkinis įvykis baigėsi, bet dar negautas apskaitos dokumentas, surašomas laisvos formos apskaitos dokumentas, nustatantis ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio tapatumą), įregistravo apskaitos registruose 61864,4 tūkst. Lt faktinių išlaidų be visus rekvizitus turinčių apskaitos dokumentų.

4. Ministerija, nesivadovaudama Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 2 dalimi, neužpajamavo 459,2 tūkst. Lt įsigyto ilgalaikio turto, už kurį tiekėjams apmokėjo iš programos 8.1 „Švietimas informacinei visuomenei“.

5. Ministerija, nesivadovaudama finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos (toliau – Tvarka) 240 punktu, nepagrįstai nurašė nebaigtų objektų rekonstravimo sąnaudas į subsąskaitos 230 „Finansavimas iš biudžeto“ debetą. Ministerija nesivadovavo minėtos Tvarkos 168, 239 punktais ir atsiskaitymus su tiekėjais ir rangovais tvarkė ne 150 subsąskaitoje „Atsiskaitymai su tiekėjais ir rangovais“, o 178/2 subsąskaitoje „Atsiskaitymai su kitais kreditoriais“.

6. Ministerija, nesivadovaudama Tvarkos 267 punktu, registruodama ūkines operacijas finansuojant pavaldžių įstaigų (Studijų kokybės vertinimo centro ir Tarptautinės mokslo ir technologijų plėtros programų agentūros) veiklą, neteisingai naudojo sąskaitų korespondenciją.

7. Ministerijai pavaldžios įstaigos (Gruzdžių žemės ūkio mokykla, Klaipėdos statybininkų mokykla, Klaipėdos turizmo mokykla, Lietuvos reabilitacinis profesinio rengimo centras, Marijampolės kolegija, Pajūrio žemės ūkio mokykla, Smalininkų aukštesnioji žemės ūkio mokykla, Vilniaus kolegija) nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių (toliau – Taisyklės) 22 ir 29 punktais, neplanavo pajamų už teikiamas paslaugas ir neįmokėjo į valstybės biudžetą 1954,9 tūkst. Lt. Iš šių pajamų įstaigos panaudojo 1875,7 tūkst. Lt be asignavimų valdytojo patvirtintos sąmatos. Minėtos įstaigos nesivadovavo finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Tvarkos 234, 292 punktų reikalavimais teisingai apskaityti už suteiktas paslaugas gautas pajamas Specialiojoje švietimo plėtros programoje.

8. Kauno buitinių paslaugų ir verslo mokykla, Šiaulių profesinio rengimo centras, Lietuvos reabilitacinio profesinio mokymo centras, Vilniaus kolegija nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija) patvirtintų Taisyklių 72 punktu, kuris nustato, kad gautos (nuo 2004-06-20) iš asmenų įmokos pagal trečiųjų asmenų teikiamas paslaugas (patalpų nuomininkų įmokos už energiją, vandenį ir kitas paslaugas) naudojamos pagal biudžetinės įstaigos vadovo patvirtintą sąmatą kaip kitos biudžetinių įstaigų lėšos. Minėtos įstaigos nesivadovavo minėtos Tvarkos 137 punktu, nes apskaitė iš gyventojų gautas pajamas už komunalinius patarnavimus 111 subsąskaitoje „Lėšos už teikiamas paslaugas“.

9. Gruzdžių žemės ūkio mokykla nesivadovavo Tvarkos 45 punktu ir neapskaičiavo naujai įsigyto ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 12,2 tūkst. Lt nusidėvėjimo.

10. Gruzdžių žemės ūkio mokyklos direktorius E. Gasparaitis pažeidė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 4 punkto 2 dalį, kuria nustatyta, kad įstaigų ir organizacijų vadovų tarnybinius atlyginimus (koeficientais), personalinius priedus prie tarnybinių atlyginimų ir skatinimo sąlygas turi nustatyti aukštesnė organizacija, personalinių priedų, kurie nustatomi nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos, dydis neturi viršyti tarnybinio atlyginimo dydžio, 5.2 punktą, kuris nustato, kad darbuotojams skiriamų priedų ir priemokų suma neturi viršyti darbuotojui nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio. Direktorius, neatsižvelgdamas į tai, kad švietimo ir mokslo ministras įsakymais jam paskyrė 2004 metams 50 procentų priedą, papildomai sau skyrė priedus nenurodydamas termino. Dėl to 2004 m. birželio ir gruodžio mėnesiais bendra išmokėtų priedų suma (birželio mėn. 1155,08 Lt, gruodžio mėn. 2936,15 Lt) viršijo 100 procentų direktoriaus tarnybinių atlyginimą. Kai kuriems mokyklos darbuotojams direktoriaus įsakymais skirtų ir išmokėtų priedų suma viršijo šimto procentų tarnybinio atlyginimo dydį. Dėl to mokyklos darbuotojams nepagrįstai buvo skirta ir išmokėta 11068,83 Lt priedų prie darbo užmokesčio.

11. Smalininkų žemės ūkio mokykla, tvarkydama buhalterinę apskaitą, nesivadovavo Tvarkos 14, 19, 238, 267.3, 291-296 punktais, neteisingai 400 subsąskaitoje „Pajamos už teikiamas paslaugas“ apskaitė šiai sąskaitai nepriskirtinas pajamas (103,3 tūkst. Lt), 080 subsąskaitoje „Gamybinės veiklos sąnaudos“ neapskaitė patirtų gamybinės veiklos sąnaudų, 200 subsąskaitoje „Išlaidos iš biudžeto“ nenurašytos patirtos išlaidos, 230 „Finansavimas iš biudžeto“ nenurodytas nepanaudotų atsargų likutis, 173 subsąskaitoje „Atsiskaitymai su biudžetu“ nenurodytas įsiskolinimas biudžetui.

12. Kauno statybininkų rengimo centras nesivadovavo Tvarkos 15 punktu, kuriuo nustatyta apskaityti ilgalaikio turto 01 subsąskaitoje tik patikėjimo teise valdomą turtą, ir įregistravo apskaitos registruose bendrabučio viso pastato vertę (dalis pastato Centrai nepriklausė nuo 1996 m.) ir nusidėvėjimą, kurį nuo 1996 iki 2005 metų skaičiavo nuo visos vertės. Dėl to Ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-1 balanse (forma Nr. 1) ilgalaikio turto subsąskaitos likutis 1403,5 tūkst. Lt didesnis, o ilgalaikio turto fondo likutis padidintas 721,6 tūkst. Lt.

13. Vilniaus kolegija nesivadovavo Tvarkos 15 punktu, kuriuo nustatyta apskaityti 01 subsąskaitoje „Ilgalaikis turtas“ tik patikėjimo teise valdomą turtą, ir įregistravo apskaitos registruose pastatų plotus, kurie neatitinka teisinės registracijos duomenų, ir apskaitė pastatus, kurių teisinė registracija neatlikta.

Vadovaudamasi Valstybės kontrolės įstatymo 17 straipsnio 2 dalimi ir 18 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais, n u s p r e n d ž i u:

1. Nurodyti švietimo ir mokslo ministrui Remigijui Motuzai audito metu nustatytus veiklos trūkumus Švietimo ir mokslo ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose.

2. Siūlyti švietimo ir mokslo ministrui Remigijui Motuzai pažeidimus padariusius asmenis patraukti tarnybinėn (drausminėn) atsakomybėn.

Nustatyti Švietimo ir mokslo ministerijai 60 dienų terminą informuoti Valstybės kontrolę apie siūlymų įvykdymą.

Vadovaujantis Valstybės kontrolės įstatymo 19 straipsniu, sprendimas per 20 kalendorinių dienų nuo sprendimo gavimo dienos Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui.

Sprendimas siunčiamas Švietimo ir mokslo ministerijai.

Valstybės kontrolierė

Rasa Budbergytė